

G A L E R I A

Arsenał

KATYA LIBKIND

13.03—7.06.2026

ROZPACZAĆ – PATRZEĆ

GALERIA ARSENAŁ W BIAŁYMSTOKU
UL. A. MICKIEWICZA 2
15-222 BIAŁYSTOK

WYSTAWA ZAWIERA TREŚCI PRZEZNACZONE
DLA OSÓB PEŁNOLETNICH (18+)

Ukraińską artystkę Katyę Libkind po raz pierwszy spotkałam w 2024 roku – w ciszy pracowała nad instalacją *Sen podczas godziny policyjnej* do wystawy zbiorowej „Patrzcie na tę chwilę – jak drga”¹. W tej ciszy odczułam jej emocje, rozedrganie, smutek, strach, kruchość, ale i wolę przetrwania...

Tegoroczna wystawa indywidualna artystki „Rozpaczać – patrzeć” jest – podobnie jak jej praca z 2024 roku – opowieścią o wojnie. Oniryczną i metaforyczną, ale przez to wcale nie lżejszą w odbiorze. Nie ma tu prac, które można by oglądać i analizować pojedynczo, a narracje budowane w ramach wystawy nie układają się w linearną opowieść. To historia składająca się z rozdziałów będących alegorycznymi, a zarazem mocnymi obrazami współczesności. Libkind od zawsze podkreśla, jak ważny w jej praktyce jest temat ciała, sensualności, intymności, traumy oraz pamięci jako koniecznego procesu przepracowywania ran cielesnych i psychicznych. Na bazie wspomnień buduje senno-realne światy: sensoryczne scenografie przepętnione dziwnymi obiektami, wizualnymi metaforami, w których wszystko wraca do ciała, do rany, do potrzeby prawdziwego doznania i autentycznego przeżycia w obliczu toczącej się w Ukrainie wojny.

¹ „Patrzcie na tę chwilę – jak drga”, kuratorka Anna Łazar, Galeria Arsenał elektrownia, Białystok, 1.03–28.04.2024, <https://galeriaarsenal.pl/wystawy/patrzcie-na-te-chwile-jak-drga/>.

Rozpaczać – patrzeć. Wspomnienia

W rozdziale *Rozpaczać – patrzeć. Wspomnienia* Libkind prowadzi nas do prowizorycznego schronienia w opustoszałym krajobrazie. To rekonstrukcja miejsca na wyspie Dżarytgacz², w którym Katya i jej przyjaciel Sasha Pavlenko skrywali się od 2016 roku – ponieważ już wówczas widmo pełnoskalowej inwazji rosyjskiej³ wisiło nad Ukrainą. Była to próba zaczerpnięcia odrobiny powietrza nieprzesyconego przeczcuciem nadciągającej wojny.

Wizja zaimprovizowanego baldachimu jako azylu wielokrotnie powraca u Libkind. To obraz, w który artystka wierzy, jak sama mówi, tak jak wierzy się w kraj, Boga, w śmierć lub w zwycięstwo. Nazywa go fundamentem swego systemu wiary. Natomiast rozsiane pamiątki z dzieciństwa są tu śladami dotyku przechowywanego w jej pamięci. Kilkuletnia Katya wyrwała z pierzyny puch – gest brutalny i poetycki zarazem, po który artystka często sięga w swojej twórczości, sygnalizując potrzebę otwarcia, zajrzenia do wnętrza, przekroczenia granicy, czy wreszcie transgresji. Wyspa jest miejscem, które pozwala artystce wrócić do beztrudnych wspomnień z dzieciństwa, odsuwając na chwilę to, co dzisiejsze i trudne – wojenną rzeczywistość dnia powszedniego.

Rozpaczać – patrzeć. Wspomnienia – strach

Libkind wspomina pobyt na wyspie także w kilku wideo zrealizowanych wspólnie z Pavlenką. Sceny izolacji w pokoju Sashy przeplatają się tu z dokumentalnymi ujęciami słonecznej wyspy i bagien, na których wszystko ulega powolnemu rozkładowi. Obrazy układają się warstwowo: pokój, wyspa, dom rodzinny Sashy w Mikołajowie (z którego uciekł, by uniknąć mobilizacji), ciepły głos jego matki Oksany, która codziennie nagrywa mu wiadomości, opisując zabawy z wnukami, awarię rur w łazience i bombardowania.

W jednej ze scen widzimy obraz z kamery GoPro umieszczonej na czole Katyi, która bada Sashę jak rannego. Dłońmi w rękawiczkach rozcina kombinezon, szuka krwotoków i złamań, sprawdza reakcję źrenic i udrażnia drogi oddechowe, znajdując wszędzie pierze. Po raz kolejny powtarza dziecięcy gest rozpruwania pierzyny, a zarazem obraz z innego wideo – na którym głośzcze znalezionej na wyspie martwego łabędzia. Pod jego skrzydłem, zachowanym przez sól i wiatr, odkrywa biały szkielet i pajaka. To materia, która pozostaje, którą artystka traktuje jako piękno w rozkładzie.

Rozpaczać – patrzeć. Wspomnienia – strach – cierpienie

Kulminacyjnym rozdziałem wystawy jest fontanna z krwi artystki (pokazywana w 2024 roku jako *A Fountain for Meditation / Fontanna do medytacji* na wystawie indywidualnej „I Wish It Hadn't Happened” w galerii thesteinstudio w Kijowie). Krew, przechowywana w lodówce, zmienia zapach z dnia na dzień: najpierw przypomina menstruację, potem śmierć. Krew to to, czym jesteśmy. Libkind, która niedawno ukończyła kurs medycyny pola walki, wspomina, że instruktorzy nazywali krew „płynnym złotem”. Użycie jej jako materii rzeźby, instalacji jest gestem niejednoznacznym: zarówno marnotrawstwem, jak i hołdem złożonym osobom, które, dosłownie, przelały krew za ojczyznę.

Wystawa zaczyna się od sztucznego pejzażu, a kończy na niepodrabialnym zapachu krwi. Tym, co łączy jej rozdziały, jest napięcie między realnym a jego (senną?) reprezentacją – wzbogaconą o wspomnienia i przeszywające emocje. Zagłębienie do wnętrza niekoniecznie prowadzi do prawdy, jednak być może pozwala lepiej zrozumieć to, co schowane w środku, i to, co już bezpowrotnie rozrzucone wokół.

Ewa Chacianowska

2 Największa, niezamieszkała wyspa Ukrainy, położona na Morzu Czarnym.

3 Piszę celowo małą literą.

Katya Libkind urodziła się we Władywostoku, mieszka i pracuje w Kijowie. Jest absolwentką Narodowej Akademii Sztuk Pięknych i Architektury w Kijowie (2016). Uprawia grafikę, malarstwo, rzeźbę, instalację, film i land art. Współpracowała jako kuratorka z kijowską galerią The Naked Room oraz Narodowym Muzeum Sztuki im. Bohdana i Warwary Chanenków w Kijowie. Była dyrektorką artystyczną oper „Bread, Salt, Sand” [Chleb, sól, piasek], „My Treacherous Light” [Moje zdradliwe światło], „Limb” [Kończyna], wystawionych przez agencję muzyczną Ukho [Ucho] w latach 2016–2019. Od 2016 do 2019 pracowała w Ukho jako scenografka, w tym przy cyklu koncertów „Voice Architecture” [Architektura głosu]. Jest laureatką stypendium „Gaude Polonia” przyznawanego przez polskie Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2020). Od 2017 roku do momentu rozpoczęcia pełnoskalowej inwazji Rosji na Ukrainę corocznie uczestniczyła w sympozjach Mohrytsia Land Art odbywających się we wsi Mohrycia w obwodzie sumskim w Ukrainie. Jest członkinią i założycielką kolektywu artystycznego Montage, a także atelienormalno, kijowskiego studia dla artystów z zespołem Downa i bez niego, które w 2025 roku brało udział w wystawie „Wspólny krajobraz / Powitanie obcego” w białostockiej Galerii Arsenał elektrownia. Rok wcześniej w tym samym miejscu Libkind uczestniczyła w wystawie zbiorowej „Patrzcie na tę chwilę – jak drga”.

WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE:

14.03.2026, g. 12:00 – oprowadzanie kuratorsko-autorskie po wystawie

18.04.2026, g. 12:00 – oprowadzanie po wystawie w języku ukraińskim – Yulia Kostereva

19.04.2026, g. 12:00 – oprowadzanie po wystawie w języku białoruskim – Alina Wawrzeniuk

13.05.2026 – publikacja na stronie Galerii Arsenał wideo z nagraniem wywiadu Oleksija Minko z Katyą Libkind i Sashą Pavlenko

KOLOFON

Kuratorka: Ewa Chacianowska

Identyfikacja wizualna wystawy: Tomasz Pawluczuk

Tłumaczenie na język angielski: Anna Bergiel

Tłumaczenie z języka ukraińskiego: Olena Pruszyńska

Redakcja i korekta tekstów: Ewa Borowska

Realizacja wystawy: Maciej Zaniewski, Kacper Gorysz, Krzysztof Kazimierski, Michał Małeczek, Mateusz Smorczewski

Promocja: Gabriela Owdziej, Piotr Trypus

Osoby opiekujące się wystawą: Maja MacKenzie, Krzysztof Kazimierski, Małgorzata Kopciowska, Tomasz Lelo, Olena Pruszyńska, Mateusz Smorczewski

PATRONI MEDIALNI

Galeria Arsenał w Białymstoku

ul. A. Mickiewicza 2

15-222 Białystok

tel. +48 857420353

mail@galeria-arsenal.pl

galeria-arsenal.pl

MIEJSKA INSTYTUCJA KULTURY

Wystawa czynna od wtorku do niedzieli w godz. 10–18. Ostatnie wejście na wystawy o godz. 17.30

Bilet normalny 8 zł, ulgowy 4 zł. W czwartki wstęp wolny

Galeria honoruje Kartę Dużej Rodziny, Białostocką Kartę Dużej Rodziny oraz Kartę Aktywnego Seniora 60+

Szczegółowy cennik z wykazem zniżek dostępny na: <https://galeriaarsenal.pl/zaplanuj-wizyte/>

Galeria Arsenał w Białymstoku oferuje wszystkim osobom uchodźczym bezpłatny wstęp na wystawy i wydarzenia

Галерея Арсенал у Білостоці пропонує всім біженцям безкоштовний вхід на виставки та заходи

Галерэя Арсенал у Беластоку прапануе ўсім бежанцам бясплатны ўваход на выставы і мерапрыемствы

Arsenal Gallery in Białystok offers free entry to exhibitions and events to all refugee persons

TREŚCI WRAŻLIWE

TREŚCI SENSORYCZNE

